

Samenvatting

In 2007 is de uitvoering gepland van de verbeteringswerkzaamheden aan het dijktraject Ellewoutsdijkpolder (Fort en Haven). Het werk is een onderdeel van het project Zeeweringen. Hierin werken Rijkswaterstaat en de Zeeuwse waterschappen samen aan het versterken van de dijken. Voor het werk is in het kader van de Wet op de waterkering (Wwk) een planbeschrijving opgesteld waarvan de belangrijkste punten hier zijn samengevat.

1. Project Zeeweringen

Een groot deel van de Nederlandse dijken wordt aan de zeezijde tegen golven beschermd door een glooiing met een steenbekleding als toplaag. Uit waarnemingen van de waterschappen en de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen is naar voren gekomen dat bij zeer zware stormen deze steenbekleding onvoldoende bescherming biedt. Anders gezegd: de steenbekleding is in veel gevallen te licht. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft het projectbureau Zeeweringen opdracht gegeven de gezette steenbekledingen van de dijken in Zeeland op sterkte te brengen. De werkzaamheden worden over een lange periode uitgesmeerd. Dit heeft te maken met de hoge kosten en de omvang van het totale werk. Om veiligheidsredenen mogen werkzaamheden waarbij de bestaande steenbekleding wordt opgebroken alleen van 1 april tot 1 oktober, buiten het stormseizoen, worden uitgevoerd. Werkzaamheden waarbij de bestaande dijk helemaal intact blijft, kunnen wel het hele jaar worden uitgevoerd.

2. De huidige dijk

Het dijktraject Ellewoutsdijkpolder ligt in de gemeente Borsele (Zuid-Beveland) aan de noordzijde van de Westerschelde bij het dorpje Ellewoutsdijk. Het is het zuidelijkste puntje van Zuid-Beveland, vrijwel recht tegenover Temeuzen op de zuidoever. Het valt onder het beheer van Waterschap Zeeuwse Eilanden. Het traject heeft een lengte van circa 500 m en bevindt zich tussen dijkpaal (dp) 467+70m en dijkpaal 473-12m. Het traject is opgedeeld in de deeltrajecten Haven (de oostelijke 100 m ter plaatse van het haventje van Ellewoutsdijk) en Fort (de westelijke 400 m bij het fort Ellewoutsdijk).

Het haventje van Ellewoutsdijk wordt gevormd door twee havendammen. De westelijke havendam is bekleed met Doornikse steen, basalt, basalt met asfalt, Vilvoordse steen met beton, Vilvoordse steen met asfalt en asfalt. Bij de oostelijke dam ligt er stortsteen aan de teen en de dam is verder bekleed met Doornikse steen en Vilvoordse steen, Vilvoordse steen met beton, Vilvoordse steen met asfalt en asfalt. Binnen de havendammen wordt het haventje zelf gevormd door verankerde betonnen damwanden met daartussen de spuiboezem van het gemaal.

Over het traject Fort vormen twee min of meer parallelle dijken, de zeewaartse dijk en de landwaartse dijk, een zgn. 'tandemdijk'. Het Fort Ellewoutsdijk ligt ertussenin. De oude en lagere zeewaartse dijk fungeert tijdens extreme omstandigheden als golfbreker. Het water mag eroverheen slaan. Vanaf de teen tot ongeveer NAP bestaat het buitenbeloop van de zeewaartse dijk uit Doornikse steen. De stortsteen van de kreukelborm ligt er gedeeltelijk overheen. Boven de Doornikse steen is de ondertafel tot NAP+ 3,0 m bezet met basalt dat grotendeels is gepenetreerd met asfalt. Op de boventafel liggen tot aan de kruin Haringmanblokken.

De Westerschelde is, buiten de geulen, aangewezen als speciale beschermingszone (SBZ) volgens de Europese Vogelrichtlijn. De hele Westerschelde is aangemeld als SBZ volgens de Europese Habitatrichtlijn. Het is een belangrijk gebied voor broedvogels, trekvogels en overwinterende (water)vogels. In 2004 zijn in het dijktraject Ellewoutsdijkpolder en binnen een straal van 200 m daaromheen geen kustbroedvogels aangetroffen die kwalificerend zijn voor de aanwijzing van de Westerschelde als SBZ. Wel broedden acht paar kluten binnen een afstand van 200 m in de inlaag Ellewoutsdijk, binnendijs aan de westzijde van het dijktraject.

Van de habitattypen die kwalificerend zijn voor de aanmelding van de Westerschelde als SBZ komt in de omgeving van het plangebied Ellewoutsdijkpolder alleen het type Estuaria voor (nummer 1130). De soorten die kwalificerend zijn voor de aanmelding als SBZ volgens de Habitatrichtlijn komen niet voor in de omgeving van het plangebied.

Het Fort Ellewoutsdijk is een cultuurhistorisch element binnen het gebied van de waterkering zelf. Het is in beheer bij Natuurmonumenten. Het haventje wordt gebruikt door de watersportvereniging Ellewoutsdijk. Die heeft ook een parkeerplaats op een plateau op de oostelijke havendam. Door de aanwezigheid van de haven zelf en van dijkoevergangen aan de oostzijde van de haven en aan de westzijde van het fort en een trap over de dijk bij de haven wordt het dijktraject ook gebruikt door recreanten.

3. Toetsing van de dijk

De Wet op de waterkering schrijft voor dat de dijkbeheerder iedere vijf jaar de dijken toetst aan de veiligheidsnorm. In Zeeland is de veiligheidsnorm vastgesteld op 1/4000 keer per jaar. Eenvoudig gezegd moet een dijk in Zeeland een zeer zware storm kunnen weerstaan met een gemiddelde kans van voorkomen van 1/4000 keer per jaar. Het toetsresultaat voor nagenoeg de hele bekleding, inclusief die van de havendammen, is "onvoldoende". Er is daarom een nieuw ontwerp voor de dijkbekleding gemaakt.

010762 2006 PZDT-N-06242 ontw

Samenvatting planbeschrijving Ellewoutsdijkpolder

4. Keuze en motivatie van de nieuwe constructie

Binnen de specifieke situatie en rekening houdend met de randvoorwaarden en uitgangspunten, zijn voor het dijkvak Ellewoutsdijkpolder (Fort en Haven) de volgende keuzen gemaakt.

De bestaande kreukelberm, voor zover nog aanwezig, wordt uitgevlakt en overlaagd met een strook van 5 m patroongepenetreerde breuksteen (stroken) van 40-200 kg. De aldus vernieuwde kreukelberm sluit de onderzijde van de overlaging van de ondertafel op.

De ondertafel van het traject Fort wordt overlaagd met vol-en-zat gepenetreerde breuksteen 5-40 kg met een laagdikte van 0,40 m tot aan NAP+ 3,20 m. Aan de westzijde van het traject Fort sluit de glooiing aan op de al eerder verbeterde glooiing van het dijkvak Ellewoutsdijk, die bestaat uit betonzuilen in de ondertafel en betonzuilen met ecotop in de boventafel. Aan de oostzijde van het traject Fort wordt de overlaging door de bocht over 50 m doorgezet langs de westelijke havendam.

In de boventafel worden vanaf het horizontale grindasfaltbeton op het traject Haven en de overlaging op het traject Fort tot aan het ontwerppeil 2060 van NAP+ 6,20 m betonzuilen (0,50 m, 2500 kg/m³) geplaatst. Aan de westzijde van het traject Fort sluiten de zuilen naadloos aan op de betonzuilen met ecotop op het al verbeterde westelijke dijktraject.

Op de kruin van de zeewaartse dijk op het traject Fort wordt 0,35 m waterbouwasfaltbeton aangebracht en om landschappelijke redenen afgestrooid met lichtgekleurde split. Dit loopt door op de berm op het traject Haven. Het waterbouwasfaltbeton dient tevens als onderhoudsstrook. De berm op het traject Haven wordt op hetzelfde niveau gebracht (NAP+ 6,20 m) als de kruin van de zeewaartse dijk. De kruin op het traject Haven is hoger en sluit aan op de kruin van de landwaartse dijk op het traject Fort. Op het binnenbeloop van de zeewaartse dijk wordt 0,15 m open steenasfalt aangebracht op een laag van 0,20 m zandafalt. Op het open steenasfalt komt een laag van 0,10 m grond waarop grassen kunnen groeien.

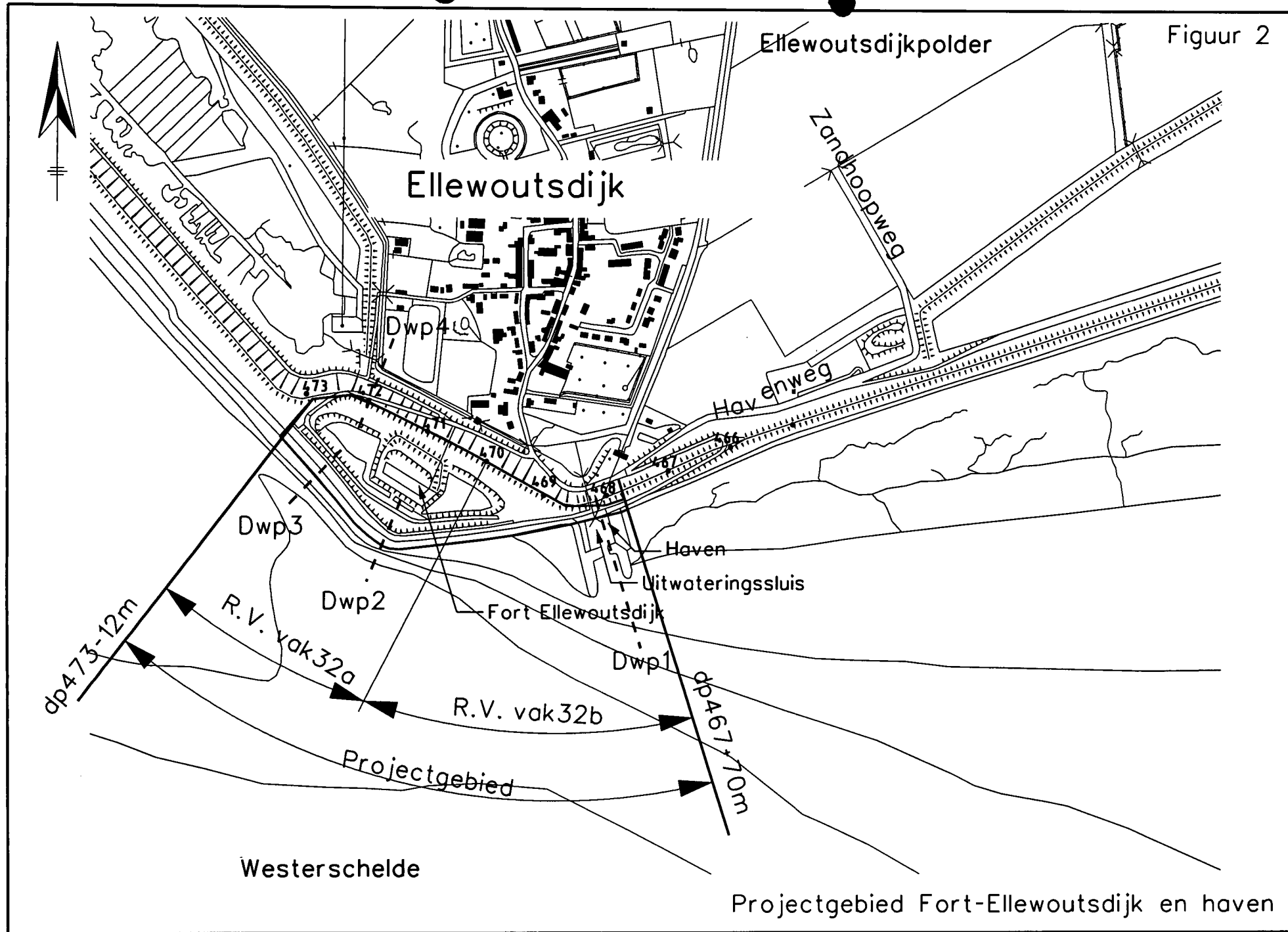
5. Effecten op de omgeving

Er zijn er geen significante effecten te verwachten op soorten en habitats die volgens de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn als speciale beschermingszone (SBZ) zijn aangewezen.

Het aanpassen van bekledingen leidt bij vervangen in eerste instantie altijd tot negatieve effecten op de natuurwaarden. Door het verwijderen of overlagen van de huidige bekleding wordt de begroeiing op de bekleding (met de daarvan afhankelijke fauna) ook verwijderd. Deze effecten kunnen niet voorkomen worden, maar zijn slechts tijdelijk. Nadat de nieuwe bekleding is aangebracht zullen zich op termijn van enkele jaren weer natuurwaarden ontwikkelen. Gezien het voorkeursalternatief voor de nieuwe bekleding mag verwacht worden dat ten minste herstel van de huidige natuurwaarden plaatsvindt.

Het aanpassen van de bekleding betekent dat het buitentalud van de dijk de eerste jaren een andere aanblik krijgt, o.a. wat betreft kleur en structuur. Vlak na de aanpassing is het talud nog kaal, maar op langere termijn krijgt de bekleding weer een natuurlijker aanblik.

Eventuele overlast als gevolg van de aan- en afvoer van materieel en goederen is tijdelijk van aard en zal geen permanente gevolgen hebben. Enige tijdelijke hinder voor de recreatie is misschien onvermijdelijk, maar zal door een goede planning en onderlinge afstemming geminimaliseerd worden. Het fort Ellewoutsdijk en omliggend terrein blijft behouden.

Projectgebied Fort-Ellewoutsdijk en haven